

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 У 000620 19 Увп 2
Бања Лука, 9.10.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Смиљане Мрша председника вијећа, Душка Бојовића и Страхине Ћурковића чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби М.Ћ. из О., Република Хрватска, заступаног по пуномоћнику С.Ј. адвокату из Б. (у даљем тексту: тужилац), у предмету доношења управног акта, у смислу члана 52. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), у извршењу пресуде донесене ради „ћутања администрације“ то јест недоношења рјешења од стране Скупштине општине Д. поводом тражења тужиоца за ревизију извршене додјеле градског грађевинског земљишта, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање рјешења Округног суда у Добоју број 13 0 У 000620 18 У 2 од 13.2.2019. године, у нејавној сједници одржаној дана 9.10.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, рјешење Округног суда у Добоју број 13 0 У 000620 18 У 2 од 13.2.2019. године се укида и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаним рјешењем суда је одбачен као неблаговремен захтјев тужиоца за извршење, у смислу члана 52. ЗУС-а, пресуде тог суда број 13 0 У 000620 09 У од 30.6.2010. године донесене због „ћутања администрације“ у смислу члана 17. у вези са чланом 31. став 4. ЗУС-а, којом пресудом је у управном спору уважена тужба тужиоца и наложено Скупштини општини Д. (у даљем тексту: тужена) да у року од 30 дана рачунајући од примитка пресуде, одлучи по тражењу тужиоца за ревизију додјеле Б. (М.) П. (погрешно у побијаном рјешењу суда наведено „П.1“) из Д., градског грађевинског земљишта у Д., која пресуда је потврђена пресудом Врховног суда Републике Српске број 13 0 У 000620 10 Увп од 13.7.2011. године одбијањем захтјева тужене за ванредно преиспитивање те пресуде нижестепеног суда.

Одбацивање као неблаговременог захтјева за извршење поменуте пресуде нижестепеног суда, образложено је разлозима да иако су пуномоћници тужиоца након доношења те пресуде подносили ургенције туженој дана 14.5.2012. године те 5.10.2016. године и 11.11.2016. године, па да је Републичка управа за геодетске и имовинско - правне послове - Подручна јединица Д. у два наврата, након што је проведен поступак ревизије у складу са чланом 87. до 91. Закона о грађевинском земљишту из 2003. године, у вези са чланом 41. Закона о грађевинском земљишту из 2006. године, припремила нацрт рјешења за

тужену, који је тужена пет пута разматрала али га није усвојила нити донијела рјешење, иако је надлежна за његово доношење, те да је тај суд по поднесеном захтјеву тужиоца тражио, у смислу члана 52. став 1. ЗУС-а, од тужене директно и путем законског заступника у имовинско правним стварима - Правобранилаштва Републике Српске, Сједиште замјеника у Д. (у даљем тексту: Правобранилаштво) обавјештење о разлозима због којих тужена није донијела нови управни акт, а тужена ни њен поменути заступник нису доставили одговор суду нити доставили списе предметне управне ствари, а уз констатацију суда да је непровођењем поменуте пресуде од 30.6.2010. године тужена починила прекршај из члана 65. став 1. тачка 3. ЗУС-а (којим је прописано да ће се новчаном казном у износу од 1.500,00 КМ до 5.000,00 КМ казнити за прекршај предузеће, установа или друго правно лице које врши јавна овлашћења ако не донесе одлуку по пресуди из члана 31. став 4. ЗУС-а), па иако је тужилац тражио од суда да донесе нови управни акт у извршењу те пресуде, али како је од дана њене правоснажности то јест дана доношења пресуде Врховног суда Републике Српске којом је одбијен захтјев за ванредно преиспитивање те пресуде (13.7.2011. године) чиме је пресуда нижестепеног суда постала правоснажна (а пуномоћнику тужиоца и туженој достављена 1.8.2011. године односно 28.7.2011. године), то се због протеча временског периода од преко седам година, захтјев тужиоца за извршење поменуте пресуде указује неблагоприятним. Сходно томе је у смислу члана 52. став 1. и 2. ЗУС-а одлучено као у изреци побијаног рјешења.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање тог рјешења суда (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија његову законитост, због разлога из члана 35. став 2. ЗУС-а, то јест повреде закона, другог прописа или општег акта и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да одредбе члана 52. ЗУС-а не прописују рокове за подношење захтјева суду који је донио пресуду, већ се то даје као могућност, а прописује рок од 15 дана односно 30 дана за доношење одговарајуће одлуке од стране надлежног органа, рачунајући од дана достављања пресуде којом се надлежном органу налаже доношење одговарајуће одлуке, због чега сматра неправилним поступање суда у побијаном рјешењу којим је захтјев за доношење новог управног акта одбачен као неблагоприятан. Додаје да је нејасно да ли се застарни рок, који је суд примјенио, односи на потраживања у извршном поступку, који рок је прописан одговарајућим одредбама Закона о облигационим односима и износи 10 година (сходно чему би захтјев био благовремен) или је суд погрешно интерпретирао одредбу члана 52. ЗУС-а која се односи на обавезно потупање надлежног органа у доношењу одговарајућег акта по упутама суда датим у одговарајућој судској одлуци, а не на рокове за подношење захтјева за доношење рјешења суда које замјењује рјешење тужене, који рокови би обавезивали њега као подносиоца захтјева. Даље наводи да како се према одредбама члана 388. и 392. став 1, 3. и 6. Закона о облигационим односима, рок застаре потраживања прекида подизањем тужбе и сваком другом повјериочем радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом, у циљу утврђивања, обезбјеђења или остварења потраживања, то би у конкретном случају значило, имајући у виду његове ургенције од 12.5.2012. године, 14.5.2012. године, 5.10.2016. године и 11.11.2016. године, да рок застарјевања (послије прекида) почиње тећи изнова, то јест да се вријеме које је протекло прије прекида не рачуна у законом одређени рок за застарјелост, те да се застарјевање које почиње тећи изнова послвије прекида, завршава кад протекне онолико времена колико је законом одређено за застарјевање које је прекинуто, па рачунајући тај рок од 1.8.2011. године, истек рока би био тек 1.8.2021. године, или пак рачунајући од прве ургенције од 12.5.2012. године тај рок би истицао 12.5.2022. године. Стога сматра да је доносећи побијано рјешење суд погрешно примјенио одредбе члана 52. ЗУС-а одбацивши као неблагоприятан његов захтјев, умјесто доношења акта који

у свему замјењује акт надлежног органа, односно тужене. Предлаже да се побијано рјешење укине и предмет врати нижестепеном суду на поновни поступак или пак да се преиначи тако да се донесе рјешење које у свему замјењује акт тужене, по његовом захтјеву за ревизију извршене додјеле градског грађевинског земљишта од 25.4.2005. године.

Тужена, заступана по Правобранилаштву, у одговору на захтјев наводи да је побијано рјешење суда правилно, па су приговори тужиоца изнесени у захтјеву без основа. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор на захтјев, побијано рјешење, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Побијано рјешење суда није правилно а самим тим ни законито, што се основано наводи у предметном захтјеву тужиоца.

Наиме, чланом 52. став 1. ЗУС-а је прописано да ако надлежни орган послуже поништења управног акта не донесе нови управни акт у прописаном року, или акт у извршењу пресуде на основу члана 31. став 4. ЗУС-а, као што је то у конкретном случају, странка може посебним поднеском тражити доношење таквог акта, па ако надлежни орган не донесе акт ни за 15 дана од овог тражења, странка може тражити доношење таквог акта од суда који је донио пресуду, што је и учињено у овој правној ствари.

Ставом 2. члана 52. ЗУС-а је прописано да ће по таквом захтјеву суд затражити од надлежног органа обавјештење о разлозима због којих управни акт није донио, а надлежни орган је дужан то обавјештење дати одмах, а најкасније у року од седам дана, а ако он то не учини, или ако дато обавјештење, по оцјени суда, не оправдава неизвршење судске одлуке, суд ће донијети рјешење које у свему замјењује акт надлежног органа, које рјешење ће суд доставити органу надлежном за извршење и о томе истовремено обавијестити орган који врши надзор, а орган надлежан за извршење дужан је без одлагања да изврши такво рјешење.

Наведеним чланом ЗУС-а се обезбјеђује ауторитативност у извршавању раније донесене пресуде, као и правна заштита странке у управном поступку.

Међутим, суд и поред овлашћења из тог члана ЗУС-а, најчешће неће бити у могућности да донесе рјешење које у свему замјењује акт надлежног органа, јер то није правно ни чињенично могуће, што у крајњем и није функција управног спора, будући да су за другачије поступање ријетко испуњени услови, због природе управног спора у којем се врши оцјена законитости управног акта.

Због тога судска пракса оправдано стоји на становишту да суд у управном спору, вођеном због неизвршења правоснажне судске пресуде од стране туженог органа, у појединим случајевима неће бити у могућности да умјесто управног органа доноси рјешење, јер се ради о управним стварима о којима могу да одлучују само надлежни органи управе или неки други републички или изван републички органи (Влада Републике Српске, скупштина града, скупштина општине итд.), што је у конкретној правној ствари случај, будући да суд не може предузимати надлежности других органа, нарочито извршних или законодавних, чиме би било нарушено начело о подјели власти, имајући у виду да карактер управног спора то и не дозвољава.

У тим случајевима суду преостаје да против туженог органа, односно одговорног лица у туженом органу, покрене прекршајни поступак пред Републичком управном инспекцијом, у смислу поменутог члана 65. став 1. тачка 3. ЗУС-а, односно става 3. тог члана којим је прописано да ће се новчаном казном за исти прекршај казнити и одговорно лице у органу управе односно органима јединице локалне самоуправе, а Републичка управна инспекција је дужна да у року од 60 дана од пријема обавјештења обавијести суд о предузетим мјерама. Такође суд има и могућност да обавијести орган који врши надзор над радом управног органа (у конкретном случају органа јединице локалне самоуправе), како би тај орган који врши надзор предузео мјере у оквиру своје надлежности да се испоштује налог суда.

У конкретном случају је изостало такво поступање суда, а на чије тражење тужена односно њен законски заступник нису доставили обавјештење зашто није донесен управни акт у извршењу наведене пресуде нижестепеног суда, већ је то (такође на тражење суда) учинила Републичка управа за геодетске и имовинско - правне послове, која за тужену припрема нацрт рјешења, наводећи да и поред припремљеног нацрта рјешења, којег је више пута разматрала, тужена није донијела управни акт, чиме су неспорно били испуњени услови за поступање суда у смислу наведених одредаба члана 65. ЗУС-а.

Међутим, из списка предмета не произилази да је нижестепени суд тако поступио обавјештавајући Републичку управну инспекцију, већ је само констатовао да је таквим поступањем тужена учинила наведени прекршај, а такође је изостало обавјештавање органа који врши надзор над радом тужене, у циљу предузимања мјера да се испоштује налог суда.

Тиме суд неспорно није обезбиједио ауторитативност у извршењу своје пресуде од 30.6.2010. године, којом је тужена обавезана да донесе управни акт по захтјеву тужиоца од 25.4.2005. године за ревизију извршене додјеле грађевинског земљишта.

Према томе, како одредбе члана 52. став 1. и 2. ЗУС-а не прописују рокове за странку која подноси суду захтјев за доношење управног акта у извршењу пресуде, такав захтјев тужиоца се не може сматрати неблаговременим, што је погрешно закључио суд у побијаном рјешењу, на шта основано указује тужилац у предметном захтјеву.

Стога су побијаним рјешењем суда учињене повреде правила поступка које су од утицаја на рјешење ствари, чиме су остварени разлози предвиђени одредбом члана 35. став 2. ЗУС-а, па се отуда предметни захтјев тужиоца уважава и побијано рјешење суда укида, на основу одредаба члана 40. став 1. и 2. ЗУС-а те предмет враћа нижестепеном суду на поновно одлучивање, у смислу става 3. тог члана.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић